

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายเจริญ หัตถกรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๑๕/๒๕๕๐

วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมบุรณ์ นุชพันธ์ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด
กรณีนายสมบุรณ์ นุชพันธ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง
ส่งคำร้อง ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ กรณีนายสมบุรณ์ นุชพันธ์
ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลา
หนึ่งปี

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นายสมบุรณ์ นุชพันธ์ ผู้ถูกร้อง
เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑
และพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑

เนื่องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ และประกาศคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้

ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ได้กำหนดเกณฑ์ รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี แล้วแต่กรณี

จากการตรวจสอบปรากฏว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๔๓ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๑๐๔,๔๔๓,๒๑๖.๒๐ บาท ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด มีผลให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ฯ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ ภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง ครบหนึ่งปี

ผู้ร้องได้ตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ รวม ๓ ครั้ง คือ เมื่อเข้ารับตำแหน่ง เมื่อพ้นจากตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง ครบหนึ่งปี ซึ่งปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีเพียง ๑ ครั้ง คือ เมื่อเข้ารับตำแหน่งโดยยื่นบัญชีเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ส่วนอีก ๒ ครั้ง คือ กรณีพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งต้องยื่นภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยมีได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริง รวม ๓ ฉบับ คือ (๑) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๑๖๓๑ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๓ (๒) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๒๔๓๘ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๓ (๓) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๓๐๑๑ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๓ กับทั้งกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ซึ่งต้องยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องก็มีได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดแต่อย่างใด โดยมีได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือ แจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงอีก รวม ๓ ฉบับ คือ (๑) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๗๑๑ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๘ (๒) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน

ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๕๒๒ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ (๓) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน
ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๘๑๗ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๘

ผู้ร้องได้รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม สรุปผลการรวบรวมพยานหลักฐานได้ดังนี้

(๑) ผู้ร้องได้มีคำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๒๐๕ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ถึงปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ขอเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งและเอกสารหลักฐาน กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีได้มีการดำเนินการแจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ได้มีหนังสือ ที่ พบ ๕๑๐๐๒/๐๓๔๓ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ส่งสำเนาที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งของผู้ถูกร้องมาให้ผู้ร้องสรุปความได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีได้มีหนังสือ ที่ พบ ๕๑๐๐๒/๐๕๔๑ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๓ แจ้งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีทราบว่ามีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง และได้มีหนังสือ ที่ พบ ๕๑๐๐๒/๑๓๖๖ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๓ เรื่อง การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแจ้งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีมาร่วมประชุมในวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ เพื่อรับฟังการบรรยาย เรื่อง การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งผู้ถูกร้องได้เข้าร่วมรับฟังการบรรยายในวันดังกล่าว ตามหลักฐานรายงานการประชุมซึ่งนางสาวจุนทรทรัพย์ โรยแสง บันทึกลงไว้ รวมทั้งผู้ถูกร้องได้ลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมไว้เป็นหลักฐาน และได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งถูกต้องครบถ้วน ต่อมาผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ได้มีหนังสือ ที่ พบ ๕๑๐๐๒/๐๔๕๐ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ และ ที่ พบ ๕๑๐๐๒/ว ๑๑๑๖ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๗ แจ้งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีทราบ เรื่อง การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และผู้ถูกร้องเป็นผู้รับหนังสือดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗

(๒) นายวิรพล นุชพันธ์ ให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า พยานเป็นบุตรของผู้ถูกร้องพักอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๕๗/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ประกอบอาชีพค้าขายโดยช่วยกิจการร้านอาหารแก่งเพชร ซึ่งเป็นของมารดา พยานเป็นผู้รับหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๑๖๓๑ ที่ส่งถึงผู้ถูกร้องเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๗ เมื่อพยานได้รับจดหมายดังกล่าวแล้ว ได้นำไปวางที่เคาน์เตอร์หน้าร้านอาหารแก่งเพชร ซึ่งเป็นที่วางจดหมายของทุกคนเป็นประจำ และเป็นที่ยอมรับกันทุกคนว่าจะมารับจดหมายต่าง ๆ ได้ที่เคาน์เตอร์ร้านแก่งเพชรไม่ว่าจะเป็นจดหมายของผู้ถูกร้อง นางสาวยุพิน เหลือแก้ว หรือบุคคลอื่น ๆ ในบ้าน พยานไม่ทราบว่าผู้ถูกร้อง จะมารับจดหมายไปเมื่อใด แต่เมื่อคูที่เคาน์เตอร์ก็ไม่มีจดหมายค้างอยู่ พยานไม่เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกร้องแต่อย่างใด

(๓) นางสาวยุพิน เหลือแก้ว ให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า พยานประกอบอาชีพเป็นแม่บ้านที่ร้านแก่งเพชร ประมาณ ๓ ปี จนถึงปัจจุบัน โดยเดินทางไปเข้าเย็นกลับ มีหน้าที่ดูแลทำความสะอาดห้องพักและอยู่บริเวณหน้าเคาน์เตอร์ตลอด พยานเป็นผู้รับหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๒๔๓๘ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๗ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๕๒๒ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๘ และ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๘๑๑ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๘ ที่ส่งถึงผู้ถูกร้อง เมื่อพยานได้รับจดหมายดังกล่าวแล้วจะมอบให้ผู้ถูกร้องทันทีเมื่อพบในวันนั้น หากไม่พบก็จะนำจดหมายไปวางไว้ที่เคาน์เตอร์หน้าร้านแก่งเพชร ซึ่งใช้เป็นที่วางจดหมายของทุกคน หลังจากนั้น เมื่อพบผู้ถูกร้อง ก็จะแจ้งให้ทราบว่า มีจดหมาย แม้แต่หนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่เรียกพยานมาให้ถ้อยคำ บุษไปรษณีย์ก็นำไปส่งที่ร้านแก่งเพชร เพราะทราบว่าถ้าไปส่งที่บ้านเลขที่ ๕/๑ หมู่ที่ ๑๓ จะไม่มีผู้รับ และในวันดังกล่าวพยานจำได้ว่าขณะบุษไปรษณีย์นำหนังสือไปส่ง ผู้ถูกร้องและนายวิรพลก็อยู่ที่ร้านด้วย และผู้ถูกร้องได้รับหนังสือดังกล่าวไปอ่าน พยานไม่เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกร้องแต่อย่างใด

ผู้ถูกร้อง ได้ทำบันทึกการชี้แจงเกี่ยวกับการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ความว่า ผู้ถูกร้องพักอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๕๗/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี มาตลอดจนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกร้องจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี มาประมาณ ๑๐ ปีเศษ ประกอบอาชีพค้าขายและทำไร่ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี และในวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ได้เข้ารับฟัง

การบรรยาย เรื่อง การกรอกบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ณ ห้องประชุมพริบพรี ศาลากลางจังหวัดเพชรบุรี ร่วมกับผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี โดยลงลายมือชื่อเข้าร่วมฟังการบรรยายไว้เป็นหลักฐาน หลังจากนั้นจึงยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่งต่อสำนักงาน ป.ป.ช. เรียบร้อย ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ได้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ได้มีหนังสือ ที่ พบ ๕๑๐๐๒/ว ๑๑๖ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๗ แจ้งให้ทราบว่าต้องยื่นบัญชีกรณีพ้นจากตำแหน่ง ผู้ถูกร้องเป็นผู้ลงลายมือชื่อรับหนังสือดังกล่าวไว้เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ แต่ก็ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งแต่อย่างใด เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ผู้สอบถามได้ให้ผู้ถูกร้องดูลายมือชื่อตามใบตอบรับ (ใบเหลือง) ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๗๑๑ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๘ ซึ่งมีชื่อ “นายสมบุรณ์ นุชพันธ์” เป็นผู้รับเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องยืนยันว่าเป็นลายมือชื่อของตนจริง นอกจากนี้ ยังยืนยันว่าได้รับหนังสือจากสำนักงาน ป.ป.ช. ทุกฉบับ ที่มีชื่อ นายวิรพล นางสาวนพวรรณ และนางสาวยุพิน เป็นผู้รับแทนแล้วนำไปวางไว้ที่เคาน์เตอร์ร้านแกงเพชร โดยผู้ถูกร้องจะไปหยิบจดหมายที่มีมาถึงตนเองทุกฉบับ รวมทั้งทราบว่าตนเองยังไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และไม่ได้ชี้แจงถึงสาเหตุที่ไม่ยื่นบัญชี ฯ ต่อสำนักงาน ป.ป.ช. เพราะลืมและคิดว่าส่งแล้ว ประกอบกับมีทรัพย์สินเพียงบ้าน ๑ หลัง และภาระหนี้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเท่านั้น และทราบว่าถ้าไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จะได้รับโทษ

ผู้ร้องได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๐ มีมติด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ ๗ เสียงว่า นายสมบุรณ์ นุชพันธ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ ข้อ ๓ จึงรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้โอกาสผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยได้ส่งหนังสือลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับหนังสือดังกล่าว ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ ต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ สรุปความได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับทราบข้อกล่าวหาตามที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้ว และขอให้การรับตามข้อกล่าวหาโดยไม่ประสงค์จะชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมอีกแต่อย่างใด และขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญชี้ขาดตามคำร้องของผู้ร้อง

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ ข้อ ๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ บัญญัติว่า

ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกาเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธานศาลรัฐธรรมนูญ แต่ให้ผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ได้รับเลือกตามมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ คงดำรงตำแหน่งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการแต่งตั้งประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งแรกตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๕ (๓) มาตรา ๒๐๗ (๑) (๒) และมาตรา ๒๐๘ (๕) มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง

ให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ

บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้ดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้นให้ออนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่นั้น

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยได้ แต่ทั้งนี้ ต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ .... “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า .... (๕) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ....”

มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า “ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศและทรัพย์สินที่มีใ้ได้อยู่ในความครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่งตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ”

มาตรา ๓๓ บัญญัติว่า “การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่อยู่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

มาตรา ๓๔ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำความผิดแล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในการนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่ แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว”

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ กำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้รายได้ขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดดังกล่าว หมายถึงรายได้ รวมเงินอุดหนุนเงินสะสม และเงินกู้ ขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด ในปีงบประมาณที่ผ่านมา

ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๘ ข้อ ๓ บัญญัติว่า “กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๔ เช่นเดียวกับกรณีการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ”

ในระหว่างการพิจารณาคำร้องนี้ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยที่มาตรา ๓๐๐ ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว บัญญัติให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ เป็นศาลรัฐธรรมนูญและบัญญัติให้บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป คดีตามคำร้องนี้จึงอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัย โดยที่ปรากฏว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ กำหนดให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สิน และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง บัญญัติว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และวรรคสอง บัญญัติว่า ถ้าศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย...และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยด้วย และมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บทบัญญัติมาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่ง ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดด้วยโดยอนุโลม จึงมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะนำบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๓ ซึ่งกำหนดมาตรการบังคับทางกฎหมายที่แตกต่างจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับกับกรณีของผู้ถูกร้องได้หรือไม่

เห็นว่า จากบทบัญญัติดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กำหนดองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยและกำหนดมาตรการบังคับทางกฎหมายที่เป็นการจำกัดสิทธิทางการเมืองแตกต่างจากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ และมีผลบังคับเฉพาะกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้นั้นเป็นการเฉพาะตัว ซึ่งมีได้มีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ส่วนรวมแต่ประการใด บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๓ ประกอบกับมาตรา ๒๖๔ จึงมุ่งหมายที่จะบังคับกับกรณีการกระทำที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่วันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับแล้ว ประกอบกับมาตรา ๓๐๐ วรรคสี่ บัญญัติว่า บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป และมาตรา ๓๐๒ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติว่า ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลให้บังคับต่อไปภายใต้เงื่อนไขให้ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว เมื่อการกระทำของผู้ถูกร้องกรณี จึงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้องเกิดขึ้นในขณะที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ มีผลใช้บังคับ จึงต้องนำบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ มาใช้บังคับและคำร้องนี้ได้ยื่นต่อ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญก่อนวันใช้บังคับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และโอนมาอยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๐๐ วรรคสี่ จึงไม่อาจ นำบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๓ ประกอบกับ มาตรา ๒๖๔ มาใช้บังคับกับกรณีนี้ได้ การวินิจฉัยกรณีของผู้ถูกร้องจึงต้องนำบทบัญญัติของ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับ

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีมีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๓ รวมทั้งสิ้น ๑๐๔,๔๔๓,๒๑๖.๒๐ บาท จึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้อยู่ในเกณฑ์ ตามประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดเกณฑ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ และมีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง มาแล้วหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี โดยได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมือง และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อผู้ร้องภายในสามสิบวัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี ซึ่งในกรณีเข้ารับตำแหน่งผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ แล้ว แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีเมื่อได้พ้นจากตำแหน่งเพราะครบวาระ เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ซึ่งครบกำหนดระยะเวลาต้องยื่นบัญชีเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๓ และเมื่อพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปีเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ครบกำหนดต้องยื่นเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๓ ผู้ร้องได้ดำเนินการพิสูจน์เจตนาของผู้ถูกร้อง โดยมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีรวม ๖ ครั้ง ตามหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๓ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๓ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๓ วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๓ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๓ ตามลำดับ จนกระทั่งผู้ร้องให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมโดยการสอบสวนปากคำพยานบุคคลรวมทั้งผู้ถูกร้องแล้ว ซึ่งในการเข้าชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกร้องก็ยอมรับว่า รับทราบหนังสือขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริงที่ส่งมาถึงผู้ถูกร้องทุกฉบับ รวมถึงฉบับที่มีผู้อื่นรับไว้แทนด้วย แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงแต่อย่างใด โดยผู้ถูกร้องอ้างว่าลืมและคิดว่าส่งมาแล้ว ประกอบกับรายการที่ต้องยื่นบัญชีมีทรัพย์สินเพียงบ้านหนึ่งหลัง และภาระหนี้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเท่านั้น และในชั้นพิจารณาของตุลาการรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องก็ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาโดยรับตามข้อกล่าวหาของผู้ร้องและไม่ประสงค์จะชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมอีก พฤติการณ์ดังกล่าวของผู้ถูกร้อง จึงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องทราบว่ามีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเคยยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องเมื่อเข้ารับตำแหน่งเพียงครั้งเดียวแต่ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชี ฯ เมื่อพ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปีต่อผู้ร้องแต่อย่างใด ทั้งที่ผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งและเตือนให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงหลายครั้ง กรณีจึงรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี

ด้วยเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยไว้ จึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จึงต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ อันเป็นวันที่ผู้ถูกร้อง พ้นจากตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีตามความเป็นจริง

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
มาตรา ๓๔ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ วรรคสี่
และมาตรา ๓๐๒ วรรคหนึ่ง (๒)

นายเจริญ ทัตถกรรม
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ